

Predgovor

Za rijetke možemo reći da je njihov život tako plodan i svestran da bismo o njemu bez problema mogli napisati roman ili snimiti film. Takav je život Georgija Đorđa Ivkovića, pravnika, ekonomista, pomorsko-pravnog odvjetnika, dugogodišnjeg profesora i počasnog konzula Kraljevine Danske u nekadašnjoj zajedničkoj državi. Govorimo o čovjeku koji je poosobljavao i poosobljava međunarodno pomorsko pravo prije svega s praktičnog vidika na području nekadašnje zajedničke države u drugoj polovici 20. i na početku 21. stoljeća. Đorđe Ivković svjetski je čovjek *'par excellence'* i uzor brojnim generacijama pravnika i pomorskih stručnjaka. Spomenuti su se s njime sretali kao njegovi studenti tadašnje Više pomorske škole u Piranu ili kasnije u sklopu njegove razgranate (odvjetničke) pomorskopravne prakse.

Njegov životni put vrijedan je divljenja i poštovanja te odražava opću povijest i povijest pomorstva i pomorskog prava. Rođen je 1920. godine u Zagrebu, ubrzo nakon završetka Prvog svjetskog rata, i to u državi koja je samo dvije godine ranije nastala na zgarištu Austro-Ugarske Monarhije, a zvala se Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca. Nakon završene Klasične gimnazije Kralja Aleksandra I. u Zagrebu, već 1939. godine upisao se na Pravni fakultet u Zagrebu. Studij je prekinuo Drugi svjetski rat, koji je Georgije Ivković kao bjegunac proveo na otoku Korčuli i u talijanskom mjestu Trani. Po povratku u domovinu 1947. godine završio je studij prava na Pravnom fakultetu u Zagrebu, a 1953. godine studij ekonomije na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu.

Godine 1954. – 1955. dobio je *fellowship* te je na Sveučilištu u Chicagu upisao studij međunarodne ekonomije. To što je netko iz socijalističkog bloka u to vrijeme studirao klasičnu međunarodnu ekonomiju na priznatom američkom sveučilištu, bio je rijetki splet sretnih okolnosti. Već 1952. godine položio je odvjetnički ispit i do 1960. godine obavljao funkciju odvjetnika u Zagrebu. Još iste godine sretna zvijezda za slovensko pomorstvo i pomorsko pravo dovela ga je u Sloveniju, u Piran, gdje se zaposlio kao voditelj pravne službe u brodarskom društvu Splošna plovba. Svojim radom doprinijeo je usponu prema zlatnom dobu, kao i priznavanju slovenskih brodara na međunarodnoj sceni te ugledu tadašnje jugoslavenske pomorskopravne struke u

inozemstvu. Godine 1971. odvjetnik Ivković počeo je predavati na tadašnjoj Višoj pomorskoj školi u Piranu, gdje je radio do 1978. godine, a 1975. – 1978. godine bio je i voditelj odjela za pomorsko i poslovno pravo. Profesor Ivković bio je jedan od začetnika ideje da se područje djelovanja tadašnje Više pomorske škole Piran raširi i na ostale grane transporta. Možemo ga smatrati jednim od očeva današnjeg Fakulteta pomorstva i prometa. Svojim stručnim udžbenicima koji su se koristili gotovo u svim pomorskim školama u nekadašnjoj Jugoslaviji (i koji će prvi puta nakon više od trideset godina ponovno biti objavljeni u ovom Zborniku), učvrstio je tadašnju slovensku i jugoslavensku pomorskopravnu struku i pomogao da se pročuje ime tadašnje Više pomorske škole u Piranu.

Godine 1970. Đorđe Ivković otvorio je svoju odvjetničku pisarnicu u Rijeci, koja je u to vrijeme bila najveća luka i središte jugoslavenskog pomorstva. Još uvijek je ostao povezan sa Slovenijom i Piranom. Predavao je na Višoj pomorskoj školi u Piranu i poslovno je surađivao s brodarskim društvom Splošna plovba Piran. Bio je korespondent brojnih P&I klubova i aktivno je djelovao u pomorskim i trgovačkim sporovima pred sudovima u cijeloj nekadašnjoj državi. Pritom je značajno pomagao u suosnivanju pomorske sudske prakse pred tadašnjim Temeljnim sudom u Koprju.

Zbog zastupanja svih najvažnijih P&I klubova na području nekadašnje SFRJ te aktivnog sudjelovanja na konferencijama i simpozijima CMI, Đorđa Ivkovića u razdoblju njegovog odvjetničkog djelovanja u Rijeci, smatralo se sinonimom za jugoslavensku pomorsku pravnu praksu i jasnim znakom ne samo gospodarskog, nego i stručnog jačanja pomorskog i transportnog sektora u bivšoj državi. Njegovoj međunarodnoj prepoznatljivosti doprinijela je i funkcija počasnog konzula Kraljevine Danske koju je obavljao u Rijeci u razdoblju 1976. – 1990. godine.

Za vrijeme svoje profesionalne karijere odvjetnik Ivković napisao je mnoga važna strukovna djela. U sedamdesetim godinama prošlog stoljeća prednjačili su udžbenici koji su bili napisani za studente, a izdala ih je tadašnja Viša pomorska škola Piran. Publicistički i akademski vrh dosegao je tek po formalnom završetku svoje odvjetničke karijere, kada je otišao u mirovinu. U razdoblju 1991. – 2012. godine napisao je više od 30 stručnih monografija, koje sam vrlo skromno naziva *priručnicima*. Njegova djela do sada su uglavnom izašla u vlastitoj nakladi te su bila

djelomično objavljena i na internetskim stranicama Društva za pomorsko pravo Slovenije. Velika nam je čast što će njegov životni opus, više od 40 različitih djela, što uključuje, knjige i članke, po prvi put biti cjelovito i pregledno objavljen u ovoj zbirci.

Veličina objavljenih djela u tome je što obuhvaćaju gotovo sva područja (privatnog) pomorskog prava. Poseban je naglasak na pravnim pitanjima koja se odnose na privremene odredbe o zaustavljanju brodova, na pomorske privilegije te na pomorski prijevoz tereta. Radi se o analizi međunarodnih konvencija (npr. Konvencije o privremenom zaustavljanju brodova iz 1952. i 1999. godine te Haških, Haško-Visbijskih i Hamburških pravila vezanih uz prijevoz tereta), nacionalnih propisa (hrvatski i slovenski pomorski zakoni), te veze između spomenutih izvora. S obzirom na međunarodnost pomorskog prometa i činjenice da su u različitim državama još uvijek na snazi različite međunarodne konvencije, odnosno propisi koji se na njima temelje (npr. Haška, Haško-Visbijska, Hamburška pravila), za (pomorskog) pravnika nužno je poznavanje različitih pravnih uređenja i prije svega odnosa između domaćeg zakonodavstva i međunarodnog prava. Takav i jest pristup koji je u svojim djelima slijedio Đorđe Ivković.

Dodatna vrijednost objavljenih djela jest i u opsežnom prikazu sudske prakse, kako domaće tako i međunarodne, koja je sastavni dio svih njegovih djela, pri čemu su neka objavljena djela (*npr. Index sudskih odluka*) u potpunosti namijenjena prikazu pomorskopravne sudske prakse. Neka novija djela posvećena su pitanjima koja su se tek u novije vrijeme počela intenzivnije obrađivati na međunarodnoj razini, primjerice unutar CMI-ja (*Privatnopravni ugovor kao osnova za pomorsku tražbinu i privilegij i odnosi u stečaju i leasingu*). Kao odvjetnik pristupa spomenutim pitanjima prije svega sa stajališta procesnog, a ne toliko materijalnog pitanja. Sa sigurnošću tvrdim da će sadašnja Sabrana djela Georgija Ivkovića biti važna pomoć svakom sucu, odvjetniku, profesoru i stručnjaku iz prakse koji se intenzivnije bavi područjem pomorskog, prijevoznog i logističkog prava.

Većina djela napisana je na hrvatskom, a neka su na slovenskom jeziku. Kao takva predstavljaju čvrstu vezu među (pomorskim) državama, nasljednicama nekadašnje SFRJ. Na području privatnog pomorskog prava mogu doprinijeti dosezanju cilja koji autor ustrajno spominje u posljednjem desetljeću. To je ujedinjenje

pomorskopravnih pravila između pomorskih država nasljednica nekadašnje SFRJ (Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Crna Gora) po uzoru na skandinavske države.

Osim nekih iznimki (npr. udžbenika koje je izdala Viša pomorska škola u Piranu ili članaka objavljenih u časopisu Poredbeno pomorsko pravo ili u međunarodnim publikacijama Kluwera), djela gospodina Ivkovića u prošlosti su, nažalost, izdana samo u vlastitoj nakladi, i to iznimno ograničenoj. Ovim zajedničkim projektom s Hrvatskim društvom za pomorsko pravo široj strukovnoj javnosti predstavljen je opsežan opus Đorđa Ivkovića, kako u Sloveniji i Hrvatskoj, tako i u ostalim državama u regiji.

Ponosni smo na to što je Đorđe Ivković bio jedan od pionira pomorskog prava na našem tlu! Želimo mu još mnogo zdravlja i brojne godine života.

Dr. sc. Mitja Grbec

Predsjednik Društva za pomorsko pravo Slovenije